

KOM-TEATTERIN KANNATUS RY TOIMINTAKERTOMUS 2023

KOM
TEATTERI

Sisällysluettelo:

1. VUOSI 2023 TIIVISTETYSTI

2. SUURIA MUUTOKSIA

3. TUOTANNOT

1. Rikkaruoho
2. Nukke koti
3. Elämän ensikertalaisia
4. Vierailut
5. Aulakonsertit

4. YLEISÖTYÖ JA MUU TOIMINTA

5. KOTIMAISTEN NÄYTELMÄTEKSTIEN TUKEMINEN

6. KEHITYSHANKKEET

7. TALOUS JA HALLINTO

8. HENKILÖKUNTA JA OSTOPALVELUTYÖNTEKIJÄT

9. TOIMITILAT

1. VUOSI 2023

”Taiteellisesti korkeatasoinen, yleisöjen kohtaamisessa erityinen, toiminnallisesti monipuolinen, mutta taloudellisesti yhä haastava vuosi.

KOM
TEATTERI

KOM-teatteri on säännöllistä teatteritoimintaa järjestävä helsinkiläinen keskisuuri valtionosuusteatteri, jolla on 18 vakituista työntekijää sekä vuosittain vaihtuva määrä osa- ja määräaikaisia sekä tuntiperusteisia työntekijöitä, yhteensä 26 henkilötyövuoden verran. KOM-teatteri on perinteikäs, tunnettu ja arvostettu teatteri, joka tunnetaan erityisesti laadukkaasta taiteellisesta esitysohjelmistostaan sekä monipuolisesta muusta taiteellisesta toiminnastaan, ml. kuorotoiminta ja äänilevytuotanto, hanketoiminta sekä laaja yleisötyö. Vuosi 2023 oli KOM-teatterin 53. toimintavuosi. Vuosi oli taiteellisesti korkeatasoinen, erilaisten yleisöjen kohtaamisessa aivan erityinen, toiminnallisestikin laaja ja monipuolinen, mutta taloudellisesti koronan jälkimainingeissa ja yleisen kustannustason nousussa yhä hyvin haastava vuosi.

Esitystoimintaa toteutettiin omalla näyttämöllä sekä kahden pitkän esityskauden (kevät- ja syyskausi) mukaisesti, että esitysvierailujen (4 esitystä, 8 esityskertaa) vastaanottajana. Myös aulakonsertteja järjestettiin yhteensä neljä. Yhteensä esityskertoja oli KOM-teatterissa viime vuonna lähes 100 kpl ja yleisöä katsomossa n. 23 000 henkeä. KOM-teatterin yleisötyö tavoitti vuoden aikana 2000 pääkaupunkiseudun lukiolaista ja n. 500 helsinkiläistä ikäihmistä työpajojen ja pienten, kouluihin, palvelutaloihin ja kirjastoihin vietyjen esitysten kautta.

KOM-teatterin talous on kestänyt koronapandemian jälkeen kumuloituneet haasteet sekä yleisen kustannustason nousun suhteellisen vakaasti. Vuonna 2023 taloudelliseksi puskuriksi kerrytettyä pääomaa käytettiin mm. freelancereiden palkkamenoihin ja nousseiden tilakustannusten (kuten sähkö ja siivous) kompensointiin. KOM-teatteri on haasteista huolimatta onnistunut pitämään yllä korkealaatuista taiteellista toimintaansa, kehittämään hallintomalliaan, rekrytoimaan uusia työntekijöitä ja työllistämään kokoonsa suhteutettuna laajan joukon freelancer-taiteilijoita, sekä muita teatterialan ammattilaisia. Taiteellisesti korkeatasoisen ja toiminnallisesti laajan, mutta taloudellisesti hyvin haasteellisen vuoden tilinpäätös on alijäämäinen, mikä katettiin kerrytetystä pääomasta.

Vuonna 2023 katsojat palasivat teatteriin. Tavoitimme erityisesti nuoria, toisen asteen opiskelijoita sekä ikäihmisiä yleisötyömme kautta. Vuoden aikana KOM-teatterin esityksiä näki yhteensä 20147 katsojaa ja vierailuesitykset keräsivät yhteensä 1270 katsojaa. Omia esityksiä KOM-teatterissa toteutui teatterisalissa, aulanäyttämöllä ja kiertueella vuonna 2023 kaikkiaan 116 ja muita esityksiä 10.

Yleisötyön osalta vuosi 2023 oli hyvin aktiivinen. Saimme Helsingin kaupungilta erityisavustusta kulttuurisen vanhustyön määrärahoista Taiteilijat talossa -hankkeelle, jossa yhteistyökumppaneina ovat Töölön kirjasto sekä Ikäinstituutti ja sen ylläpitämät vanhusten asukastalot eri puolille Helsinkiä. Hankkeessa toteutettiin esityksiä ja työpajoja, joissa käytettiin materiaalina Eeva-Liisa Mannerin runoja sekä hanketta varten sävellettyä musiikkia. Hankkeen kautta toteutettuja pienimuotoisia esityksiä koki noin 500 katsojaa/osallistujaa. Hanke sai jatkoa uudelle kaudelle -23-24.

KOM-teatterin yleisötyöntekijät Maaretta Riionheimo ja Jenni Bergius

2. SUURIA MUUTOKSIA

Johtajanvaihdos

Syksyllä 2022 KOM-teatterin taiteellinen johtaja Lauri Maijala ilmoitti siirtyvänsä Lahden Kaupunginteatterin johtajaksi 1.1.2024 alkaen. Keväällä 2023 toteutettiin uuden johtajan rekrytoimiseksi avoin haku. Taiteellisen johtajan paikkaa haki noin 20 monipuolisesti suuntautunutta teatterialan ammattilaista. Ohjaaja, dramaturgi Susanna Airaksinen valittiin uudeksi taiteelliseksi johtajaksi alunperin aloittamaan 1.1.2024, mitä aloitusta syksyllä tarveharkintaisesti aikaistettiin 1.11.2023 alkaen.

Tilahanke ja tilastrategia

Kesällä 2023 KOM-teatterin pitkäaikainen vuokraisäntä As Oy Joukola ilmoitti, että teatterin tiloihin tullaan tekemään laserkeilamittauksia tulevan linjasaneerauksen suunnittelun ensimmäisenä toimenpiteenä. Tästä käynnistyi koko syyskautta leimannut KOM-teatterin tilastrategian luominen sekä neuvottelut nykyisen vuokranantajan lisäksi myös mahdollisten väistötilojen tai kokonaan uusien teatteritilojen vuokranantajien kanssa. KOM-teatteri hankki tähän avukseen sekä kokeneen kiinteistöjuristin neuvontaa että kiinteistökonsultin tukea. Selvityksen alla oli syksyn mittaan yhteensä 6 mahdollista muuta teatteritilaa. Näistä yhden kanssa neuvottelut tilatarjouksesta jatkuivat vuoden 2024 puolelle, kuten myös nykyisen vuokranantajan kanssa. Selvittelyn lomassa tuotettiin KOM-teatterin tilaohjelma, jossa on kuvattu teatterin tilatarpeet seuraavien 20 vuoden perspektiivissä. Vuosikertomusta kirjoitettaessa käsitys on, että linjasaneeraus taloyhtiössä toteutetaan elokuun -24 ja toukokuun -26 välisenä aikana, että nykyisten tilojen osalta vuokrasopimus päätetään taloyhtiön kanssa yhteisymmärryksessä kevätkauden -25 päätteeksi, ja että KOM-teatterin mahdollinen takaisinmuutto Joukolaan tapahtuisi vappuna -26. Toisin sanoen esityskaudet syksy -25 ja kevät -26 tultaisiin toteuttamaan väliaikaisissa tiloissa ja/tai kiertueella. Yhdistys kartoittaa tällä hetkellä vaihtoehtoja tulevaisuuden toimitilatarpeisiin liittyen. Näihin voi liittyä toiminnan siirtyminen tulevaisuudessa myös toisiin toimitiloihin.

3. TUOTANNOT

Laura Mattila: Rikkaruoho

Ensi-ilta 24.2.2023

Esitysmäärä 41

TEKSTI: Otto Gabrielssonin saman nimisestä kirjasta

DRAMATISOINTI: Laura Mattila

OHJAUS: Laura Mattila

OHJAAJAN ASSISTENTTI: Tiiu Poikonen

LAVASTUSSUUNNITTELU: Julia Jäntti

PUKUSUUNNITTELU: Mirva Mietala

VALOSUUNNITTELU: Veli Ville Sivén

MASKEERAUSSUUNNITTELU: Leila Mäkyinen

ÄÄNISUUNNITTELU: Jani Rapo

YLEISÖTYÖ: Jenni Bergius, Rosa-Maria Perä ja

Maaretta Riionheimo

ROOLEISSA: Vilma Melasniemi, Ella Mettänen, Juho Milonoff,

Niko Saarela ja Miiko Toiviainen

Millaista jälkeä tulee, kun hylätty poika päättää lainata kansakunnan provokaattorina tunnetun isänsä kirjallista otetta ja kirjoittaa armottoman, julkisen jäähyväiskirjeen kaikkien suomalaisten tuntemalle isälleen? Yllättävää kyllä, siitä syntyy kipeän lisäksi kammottavan hauskaa teatteria, joka nauraa kirpeästi sille, miten pieniä ihmisiä me kaikki tahoillamme olemme.

Otto Gabrielssonin kirja Rikkaruoho: Viimeinen kirje isälle (S&S, 2020) kertoo katkeran totuuden lähisuhteesta, jota ei koskaan ollut. Vuonna 1981 Tukholmassa syntynyt Gabrielsson sai äitinsä sukunimen. Henkilötietoihin ei merkitty isästä mitään, sillä vastasyntyneen lapsen isä oli tahollaan naimisissa, äiti ei. Isän nimi oli Jörn Donner. Rikkaruoho on hylätyn mammutinpoikasen piipitystä pimeydestä, pienen kirpun puheenvuoro suurmiesten selkien takaa.

”Lehtolapsen jäähyväiset
mammutti-isä Jörn Donnerille
saa nerokkaan toteutuksen
KOM-teatterissa.

Jörn Donnerin aviottoman pojan
Otto Gabrielssonin Rikkaruoho-
kirjasta on tehty omaperäinen ja
toimiva dramatisointi.

Helsingin Sanomat / Laura Kytölä

”Rikkaruoho-esitys valaa uskoa teatterin voimaan, sen kykyyn avata ihmismielen kerroksia oivaltavasti rakkaudenkaipuun äärellä.

Pirjopuukko.fi

Henrik Ibsen / Mikko Roiha: Nukkekot

Ensi-ilta: 8.9.2023

Esitysmäärä: 49

TEKSTI: Henrik Ibsen

OHJAUS: Mikko Roiha

OHJAAJAN ASSISTENTTI: Tiiu Poikonen

LAVASTUSSUUNNITTELU: Mikko Roiha

PUKUSUUNNITTELU: Riitta Röpelin

VALOSUUNNITTELU: Mikko Roiha

MASKEERAUSSUUNNITTELU: Leila Mäkynen

ÄÄNISUUNNITTELU: Jani Rapo

YLEISÖTYÖ: Jenni Bergius, Rosa-Maria Perä ja

Maaretta Riionheimo

ROOLEISSA: Aleks Holkko, Vilma Melasniemi, Markus Riuttu,

Niko Saarela ja Tiina Weckström

”Erityinen kiitos yleisökenttää laajentavalle englanninkieliselle tekstitykselle.

Apu / Selina Keränen

Tuoreista klassikotulkinnoistaan tunnettu ohjaaja Mikko Roiha toi oman aikansa kauhukakaran, Henrik Ibsenin, Nukkekodin KOM-teatteriin syksyllä 2023. Henrik Ibsen oli todellinen shokki-taiteilija, ”nuori lupaava lahjakkuus”, josta kasvoi modernin draaman isä. Romanttisena perhedraamana alkava Nukkekot kohahdutti aikanaan viktoriaanisten avioliitonormien ja naisen alistetun aseman terävällä kritiikillä, ja kietoutuu yhä ajan-kohtaisiin ihmisarvon ja tasa-arvon teemoihin.

Roihan Nukkekot sijoittui 2000-luvun alun Suomeen. Rahan ja rakkauden, vallan ja petoksen teemoja ruodittiin leveällä poljennolla Pohjanmaan lakeuksilla.

Suhteessaan kipuilevana pääparina nähtiin Aleks Holkko rinnallaan Niko Saarela. Muissa rooleissa kulissee kolistelivat Vilma Melasniemi, Tiina Weckström ja Markus Riuttu.

”Kaikki onnelliset perheet muistuttavat toisiaan, jokainen onneton perhe on onneton omalla tavallaan”, Leo Tolstoi toteaa Anna Kareninan alussa. ”Kenellä on oikeus onnettomaan avioliittoon?” kysyy Mikko Roiha. Mikko Roiha on omakeimainen teatteri-ohjaaja, joka on työskennellyt niin suurissa kaupunginteattereissa kuin vapaissa ryhmissä. Hän on saanut näyttämötaiteen valtion-palkinnon työstään omaperäisenä teatterin tekijänä ja oman tiensä kulkijana.

”Aleksi Holkon ”tarantella” syöpyy ainakin minun muistiini ikuisesti. Tämän roolityön olisin jo valmis valitsemaan vuoden näyttelijänteoksi.

hannahelavuori.com

Elämän ensikertalaisia – yhteistuotanto Teatteri Jurkan kanssa

Ensi-ilta 21.10.2023

Esitys 24

TEKSTI: Lauri Vennonen

OHJAUS: Lauri Maijala

OHJAAJAN ASSISTENTTI: Tiiu Poikonen

LAVASTUSSUUNNITTELU: Lauri Maijala

PUKUSUUNNITTELU: Lauri Maijala

VALOSUUNNITTELU: Saku Kaukiainen

ÄÄNISUUNNITTELU: Jani Rapo

ROOLEISSA: Tommi Eronen ja Ella Mettänen

Lauri Vennosen näytelmä Elämän ensikertalaisia on tarina mestari-ohjaaja Teresasta ja hänen assistentistaan Jaakosta. Teresa menestyi urallaan, mutta kuoli nuorena. Jaakko epäonnistui, eikä tiedä mitä tekisi elämällään. Teresan rauhaton henki vaeltelee Jaakon ympärillä ja avaa yhtäkkiä suunsa. Vennosen näytelmä on kreisiä fiktiota, jossa soi kuitenkin vahva koetun ja eletyn klangi: mitä on saattaa oma esikuva ja ystävä ennenaikaiseen kuolemaan ja sitten epäonnistua lunastamaan omalle elämälleen asettamansa odotukset? Kantaesityksen ohjasi yksi Suomen arvostetuimmista teatterintekijöistä, Lauri Maijala. Teresan ja Jaakon rooleissa olivat KOM-teatterin tähtinäyttelijä Ella Mettänen ja karismaattinen Tommi Eronen. Teatteri Jurkan 70-vuotisjuhlanäytelmä toteutettiin Jurkan ja KOM-teatterin yhteistyönä.

”Esityksen syvältä kouraiseva voima rakentuu intensiivisesti piirtyvien hahmojen heikkouksille.

Voima / Tuomas Rantanen

VIERAILUT KOMISSA

Borsch – samassa sopassa

Minskistä Kiovan kautta Suomeen tulleen teatterinjohtaja ja -ohjaaja Vladzimir Ushakoun ohjaama ja käsikirjoittama, valkovenäjäksi, ukrainaksi ja venäjäksi puhuttu – ja suomeksi tulkattu! – lämmin ja hauska performanssiseikkailu oli yhdistelmä puhetta, borschkeiton keittelyä ja musiikkivelho Timo Kämäräisen kitarataiturointia. Esitykset nähtiin KOM-teatterin Aulanäyttämöllä ma 6.3. klo 19 ja to 9.3. klo 19.

Lokki

100. Lokki KOM-teatterissa torstaina 27.4.2023 klo 19.
Anton Tšehov: LOKKI – Nelinäytöksinen komedia
SUOMENNOS: Martti Anhava
NÄYTTÄMÖLLÄ: Ella Mettänen ja Eero Ojala
OHJAUS: Henri Tuulasjärvi
PUVUSTUS: Minna Harjuniemi
KIERTUETUOTANTO: Ella Mettänen ja Eero Ojala

Riemastuttavan groteskilla ja leikkisällä otteella Anton Tšehovin klassikon ytimeen kaivautuva Lokki oli Ella Mettäsen ja Eero Ojalan taiteellinen lopputyö Teatterikorkeakouluun. Henri Tuulasjärven ohjaaman Lokin sadas esitys nähtiin KOM-teatterissa huhtikuussa, lähes kahdeksan vuotta ensi-iltansa jälkeen.

Kantaesityksensä Lokki sai marraskuussa 2015 ja siitä tuli arvostelu- ja yleisömenestys Teatteri Jurkassa syksyllä 2016. Sen jälkeen se on nähty eri puolilla Suomea. Lisäksi se oli kaksi vuotta osa Kansallisteatterin kiertuenäyttämön ohjelmistoa.

Mettänen ja Ojala vaihtavat notkeasti roolista toiseen. Treplevin, Ninan ja muiden Tšehovin kirjoittamien henkilöiden lisäksi näyttämöllä vilahtaa myös hellyttäviä irvikuvia meistä itsestämme, 2020-luvun ihmisistä. Mitään ei ole lisätty, jotain on poistettu, huumori ja draama on säilytetty. Esitys kunnioittaa alkuperäistekstin luonnetta ja varsinkin Tšehovin ajatusta siitä, että Lokki on kirjoitettu komediaksi. Näytelmän huumori kumpuaa ihmisen itsekkyydestä. Elämä tuntuu olevan kuin julmaa leikkiä, jatkuvasti keskeytyvä pyrkimys nousta siivilleen.

VIERAILUT KOMISSA

Huojuu elämän puu

Huojuu elämän puu -teos on yhtä aikaa näyttämöteos, konsertti ja esitys, jossa rauhan, sodan, väkivallan ja vapauden teemat kulkevat läpi esityksen. Kajaanin runoviikoilla kesällä 2023 ensi-iltansa saanut teos nosti runouden näkyväksi yhteiskunnalliseksi voimavaraksi ja sisälsi kahdenkymmenen runoilijan tuotantoa Katri Valasta Bo Carpelaniin ja Eeva-Liisa Mannerista Niillas Holmbergiin, säveltäjinä ja sovittajina mm. Kaj Chydenius ja Eero Ojanen.

Huojuu elämän puu -esityksen suunnittelusta ja toteutuksesta vastasivat kirjailija Marja-Leena Mikkola ja dosentti Ulla-Maija Peltonen sekä viisi esiintyjää: Teea Aarnio, Kristiina Halkola, Vuokko Hovatta, Antti Kujanpää ja Jussi Lehtonen.

Huojuu elämän puu nähtiin KOM-teatterin päänäyttämöllä 26.11. sekä 10.12.

Rakasta mua!

Iloa ja valoa kaamokseen tarjoili Rakasta mua! – Yhden lesbon kabaree, joka vieraili KOM-teatterin näyttämöllä torstaina 7.12.

Kiisu Tuomen kipeän hauska sooloesitys on häpeilemätön ja rohkea avaus lesbon maailmaan. Rakasta mua! on autofiktiivinen kabaree, joka murtaa tabuja ja tuulettaa lesboihin liittyviä ennakkoluuloja härskillä huumorilla. Vapaa rakkaus on kunkin yksilön ihmisoikeus! Kiisu Tuomen komediennen lahjat ovat saaneet kiitosta lukuisissa arvosteluissa. Ohjauksesta vastasi Heini Vahtera.

”Kiisu Tuomen Yhden lesbon kabaree on autofiktiivinen kudelma, jossa ennakkoluulot saavat pataan ja rakkaus kohdistuu tärkeimpään eli omaan itseen.

Turun Sanomat

Scream The Love Story

Scream The Love Story toi kauhua ja romantiikkaa pyhäinpäivän viikonloppuun ja se nähtii KOM-teatterin näyttämöllä 3.11. ja 4.11.

Markku Haussilan kirjoittama ja Minna Harjuniemen ohjaama Scream The Love Story tarkastelee uusin silmin vuonna 1996 ilmestynyttä kauhuelokuvaa Scream. Esitys on rakkauden ylistys kauhuelokuville, terapialle ja ihmisille. Se on yhdistelmä fani-fiktiota, murhaa, dystopiaa, parodiaa ja homodiskoa – romantinen kertomus kahden teinipojan kielletystä rakkaudesta ja croptopeista. Rooleissa Aleksii Holkko ja Markku Haussila.

AULAKONSERTIT

KOM-teatterin aulassa toteutettiin neljä aulakonserttia keväällä 2023

Ma 27.2. klo 19

Taru Nyman, Kai Hyttinen ja Kaj Chydenius:
Jotain laulamatta jäi

Ma 13.3. klo 19

Taru Nyman, Kai Hyttinen ja Kaj Chydenius:
Jotain laulamatta jäi

Ma 20.3. klo 19

Monna Kamu, Eero Ojanen ja Erkki Saarela:
Mutta minulla ei olisi rakkautta – Pentti Saaritsa 80 vuotta

Ma 17.4. klo 19

Monna Kamu, Eero Ojanen ja Erkki Saarela:
Mutta minulla ei olisi rakkautta – Pentti Saaritsa 80 vuotta

2023 tilastot

OMAT ESITYKSET	kotiesitykset	kiertue-esitykset	yhteensä
Rikkaruoho	41		41
Nukke koti	49		49
Borsch – samassa sopassa	2		2
Elämän ensikertalaisia – yhteistuotanto Teatteri Jurkassa	21	3	24
ESITYKSET YHTEENSÄ	113	3	116
MUUT ESITYKSET	KOM-teatteri		yhteensä
KOM-aulan ohjelmisto	4		4
Lokki	1		1
Scream The Love Story	2		2
Huojuu elämän puu	2		2
Rakasta mua!	1		1
ESITYKSET YHTEENSÄ	10		10
KAIKKI ESITYKSET YHTEENSÄ			126

2023 tilastot

MUU TOIMINTA

	tapauhtumia	osallistujia
Taiteilijat talossa -hanke	92	2 941
Rikkaruoho – avoimet harjoitukset	1	78
Nukkekotu – Meet&Greet	1	43
Nukkekotu-työpajat	30	879
Nukkekotu: Taiteiden yön avoimet harjoitukset	1	157

YHTEENSÄ

125 **4 098**

2023 KATSOJAT

Myydyt liput / omat esitykset

	kotiesitykset	kiertue-esitykset	yhteensä
Rikkaruoho	7 925		7 925
Nukkekotu	10 898		10 898
Borsch – samassa sopassa	102		102
Elämän ensikertalaisia	936	286	1 222

YHTEENSÄ

18 925 286 **20 147**

Myydyt liput / muut esitykset

	KOM-teatteri
KOM-aulan ohjelmisto	199
Lokki	131
Scream The Love Story	246
Huojuu elämän puu	523
Rakasta mua!	171

YHTEENSÄ

1 270

MYYDYT LIPUT YHTEENSÄ

21 417

4. YLEISÖTYÖ JA MUU TOIMINTA

Taiteilijat talossa, Helsingin kaupungin erityisavustuksella rahoitettu hanke 2022–2023

Taiteilijat talossa on ollut ikäihmisille suunnattu kulttuurista hyvinvointia kokonaisvaltaisesti edistävä hanke, jonka ytimessä on luova, liikkuva ja osallistuva kaupunkilainen. Hankkeen tavoitteena on ollut viedä toimintaa suoraan ikäihmisten omille kotikulmille sekä niiden ihmisten koteihin, joille kulttuuripalvelujen tavoittaminen on syystä tai toisesta hankalaa. Hanke on vastannut tarpeeseen torjua ikäihmisten yksinäisyyttä ja toimeentuloa tarjoamalla luovaa ja aktiivista toimintaa heidän omissa lähiyhteisössään. Taiteilijat talossa -hanke pohjaa sosiokulttuuriseen innostamiseen ja oman toimijuuden vahvistamiseen. Hanke on pyrkinyt lisäämään ikääntyvien helsinkiläisten kulttuurista oikeutta taiteen tekemiseen ja kokemiseen sekä säännölliseen liikuttamiseen. Hankkeen toteutuksesta ovat vastanneet KOMin yleisötyöntekijät ja yhteisötaiteilijat Bergius, Riionheimo ja Perä, joilla on vankka kokemus taiteellisesta ja osallistavasta työskentelystä erilaisissa ympäristöissä, myös ikäihmisten parissa. Toimintaa on suunniteltu osallistujien kanssa yhdessä, jotta osallistujien oma ääni ja vaikutusmahdollisuudet näkyisivät valituissa työmuodoissa ja tekemisessä läpi hankkeen.

Hanketta on toteutettu pääosin yhteisölähtöisenä työskentelynä. Lähikorttelien ja kotikulmien lisäksi toimintaa on toteutettu Töölön

kirjastossa sekä KOM-teatterin aulanäyttämöllä 1.5.2022–1.5.2023 välisenä aikana. Taiteilijat talossa -hanke toteutettiin yhteistyössä Ikäinstituutin kanssa, joka on sosiaali- ja terveystieteiden kolmannen sektorin asiantuntijaorganisaatio. Sen keskeisenä tarkoituksena on ikäihmisten toimintakyvyn ja osallisuuden vahvistaminen. KOM-teatterin työ Taiteilijat talossa -hankkeessa kiinnittyi Ikäinstituutin luotsaamaan Yhdessä kotikulmilla-hankeeseen uutta rikasta toimintaa synnyttäen. Erilaisten ammattitaitojen yhdistyessä mahdollisuudet toiminnan kehittämiseen ovat monipuoliset. Taiteilijat talossa -hanke sai Ikäinstituutilta kontaktit, tilat ja yksin elävistä ikäihmisistä jo koottuja ryhmiä, joille kehitettiin sisältöä elämään hankkeen kautta. Tavoitteena oli löytää uusia menetelmiä, missä erityisesti liikunta ja taide kohtaavat toisensa. KOM-teatteri vastasi toiminnan taiteellisesta sisällöstä sekä taiteen ja taidelähtöisen toiminnan saavutettavuuden kehittämistyöstä. Ikäinstituutin tehtävänä on ollut tarjota Kotikulmilla-taloyhtiöiden kerhotoimintaa alustaksi Taiteilijat talossa-hankkeen työpajoille.

Hankkeessa tehtiin yhteistyötä myös Etsivän vanhustyön verkostokeskuksen Valli.fi:n ja Vanhusten Palveluyhdistys ry Mereon kanssa, joilla on osaamista, kontakteja ja ammattitaitoa löytää mukaan toimintaa kaipaavia yksinäisiä ikäihmisiä, joille kulttuuripalveluiden saavuttaminen on syystä tai toisesta hankalaa. Etsivän vanhustyön apu on ollut merkittävää KOM-

teatterille erityisesti toiminnan ensimmäisenä vuotena toimintaa kaipaavien ihmisten löytämisessä.

Kolmantena yhteistyökumppanina hankkeessa toimi Töölön kirjasto, joka antoi Taiteilijat talossa -hankkeelle käyttöön Mika Waltari -salin tapahtumille. Näissä tavoitettiin Töölön kirjaston kautta ikäihmisiä laajemmin esittämällä Eeva-Liisa Mannerin runoista koottu Ajan kehrä -esitys maksuttomana julkisena esityksenä. Tapahtumaan sisällytettiin myös osallistava yleisötyöosuus, joka tarjosi mahdollisuuden avoimelle keskustelulle ja toiminnalle. Töölön kirjasto osallistui hankeviestintään tiedottaen esitystapahtumista omilla kanavillaan.

Kouluyhteistyö, yleisökeskustelut ja avoimet harjoitukset

KOM-teatterin yleisötyötiimi toteutti sekä kevät- että syyskaudella esityksiin liittyviä työpajoja kouluissa, yleisökeskusteluja KOMin salissa, että opettajille ja muille kasvattajille suunnatut sähköiset opepaketit esityksestä käytävän keskustelun tueksi. Työpajoja tilattiin eri puolilla Helsinkiä sijaitseviin kouluihin vuoden mittaan yhteensä 30 kpl, mikä oli ilahduttavan suuri määrä. Avoimia yleisökeskusteluja järjestettiin kerran ja avoimia harjoituksia kaksi kertaa.

5. KOTIMAISTEN NÄYELMÄTEKSTIEN TUKEMINEN

UNTO Uuden näytelmän toimisto on rakentunut Ryhmäteatterin, Q-teatterin, Teatteri Viiruksen ja KOM-teatterin yhteistyölle. Kehitystyöstä on vastannut dramaturgityöpari Antti Hietala ja Elina Snicker. Tekijöillä on vankka tausta näytelmäkirjailijoina ja teatterirakenteiden tuntemusta. UNTO jatkoi vuonna 2023 suunnittelu- ja kokeiluvaihetta, jonka myötä toiminnalle haettiin pitkäaikaista hankerahoitusta vuosille 2024–2025. Tästä saatiin myönteinen päätös vuoden 2023 lopulla. UNTO tähtää hankesuunnitelman mukaisesti monipuoliseen yhteistyöhön ammattinäytelmäkirjailijoiden ja teatterikentän muiden toimijoiden kanssa.

UNTO-yhteistyön lisäksi KOM-teatteri kehittää suoraan yhdessä näytelmäkirjailijoiden kanssa uusia kotimaisia näytelmäkäsikirjoituksia rahoittamalla työtä ja osallistumalla aktiivisesti käsikirjoitussisällön kehittämiseen. Vuonna 2023 alkuvuodesta KOM-teatteri jatkoi Laura Mattilalta tilaamansa näytelmäkäsikirjoituksen kehittämistä yhdessä kirjailijan kanssa. Teos "Rikkaruoho" sai kantaesityksensä KOM-teatterin näyttämöllä helmikuussa 2023. Lisäksi KOM-teatteri jatkoi kirjailija Lauri Vennoselta tilaamansa näytelmäkäsikirjoituksen kehittämistä yhdessä kirjailijan kanssa. Teos "Elämän ensikertalaisia" sai kantaesityksensä yhteistuotantona Teatteri Jurkan kanssa Jurkan huoneteatterissa marraskuussa 2023. Vuoden 2022 lopussa KOM-teatteri oli tehnyt aiesopimuksen näytelmäkirjailija Aina

Bergrothin kanssa uuden käsikirjoituksen tilaamisesta kirjailijalta. Tekstin kehittämistä KOM-teatteri jatkoi läpi vuoden 2023. Teosta suunniteltiin esitettäväksi vuonna 2025. Lisäksi KOM-teatteri tilasi uuden näytelmäkäsikirjoituksen kirjailija Veikko Nuutiselta keväällä 2023. Teosta suunnitellaan esitettäväksi vuonna 2025 tai 2026. Vuoden mittaan KOM-teatteri tapasi myös muita kotimaisia näytelmäkirjailijoita ja kävi heidän kanssaan keskusteluita yhteistyöstä tavoitteena tilata uusia kotimaisia näytelmiä tuleville vuosille.

6. KEHITYSHANKKEET

KOM-teatterin työsuojelun ohjelma, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sekä turvallisemman tilan periaatteet päivitettiin työyhteisössä ajan tasalle. Yhdistykselle valmisteltiin selkeä johtosäntö, joka hyväksyttiin yhdistyksen virallisessa kokouksessa. Työterveyskumppani Aavan kanssa toteutettiin koko työyhteisölle työhyvinvoinnin ja -terveyden kartoitus Aisti Health, josta saadun raportin ja toimenpide-ehdotusten mukaisesti aloitettiin sekä johdon että näyttelijäkunnan työnohjausprosessi.

Teatterin tilahanke otti merkittäviä askeleita eteenpäin. Yhdistys palkkasi ulkopuolisen tilakonsultin sekä kiinteistöjuristin avustamaan tilahankkeessa. Tilastrategian valmistelu käynnistyi. Taustalla tilahankkeessa on nykyisen vuokrasopimuksen päättymisen vuoteen 2026 sekä nykyisen tilan haasteet esim. saavutettavuuskysymyksissä ja teatterisalun muokattavuudessa erilaisiin esityskonsepteihin.

7. TALOUS JA HALLINTO

Tilikauden alijäämä oli 58 049,96 euroa. Yhdistyksen oma pääoma tilikauden lopussa oli 674 374,15 euroa.

KOM-teatterin oma tuotto koostuu pääosin lipunmyynnistä ja väliaikojen kahvila- ja baarimyynnistä. Vuonna 2023 oma tuotto oli 745 107 € (vuonna 2022 775 787 €). Opetus- ja kulttuuriministeriön toiminta-avustus (valtionosuus) oli 648 831 € (vuonna 2022 621 715 €) ja Helsingin kaupungin toiminta-avustus oli 394 500 € (vuonna 2022 394 500 €). Erityisavustuksina Helsingin kaupunki myönsi KOM-teatterille 70 000 € vuosille 2022–2023 Taiteilijat talossa -hankkeeseen (ikäihmisten kulttuurin erityisavustus) ja 80 000 € vuosille 2023–2024 Taiteilijat talossa 2 -hankkeeseen.

Yhdistyksen sääntömääräinen vuosikokous pidettiin 13.3.2023. KOM-teatterin kannatus ry:n hallitukseen valittiin Hanna-Reetta Schreck (pj), Aina Bergroth, Kaisa Karkkonen, Juho Milonoff ja Jere Vartiainen. Hallituksen kokoonpanossa tapahtui merkittäviä muutoksia toimintavuoden aikana. Hallituksen jäsen Milonoff erosi hallituksesta kokouksessa 21.3. ja puheenjohtaja Schreck erosi luottamustehtävästään sähköposti-ilmoituksella 23.3. Yhdistyksen ylimääräisessä kokouksessa uudeksi puheenjohtajaksi valittiin 8.11.2023 Emma Alfthan ja näyttelijöiden edustajaksi Vilma Melasniemi. Hallitus kokoontui tilikauden aikana 5 kertaa. Virallisen hallinnon rinnalla työntekijät ovat

kokoontuneet näytäntökaudella 2–4 kertaa kuukaudessa henkilöstön KOM-kokouksiin, joissa on käsitelty teatterin juoksevat asiat.

Tilintarkastajina toimi KHT Pasi Puranen varatilintarkastajanaan HT Sini Heininen sekä KHT Osmo Soinio. Toiminnantarkastajana toimi Kari Löyttyjärvi. Kirjanpidosta vastasi Juha Makkonen / Rantalainen (HR-tilipalvelu) Oy.

8. HENKILÖKUNTA JA OSTOPALVELUTYÖNTEKIJÄT

Tilikauden aikana yhdistyksen palveluksessa oli 18 vakituista, kokoaikaista työntekijää. Osa-aikaiset ja määräaikaiset työntekijät ja ostopalvelutyöt mukaan laskettaessa yhdistys työllisti tilikauden aikana noin 26 henkilötyövuotta.

Tilikauden aikana yhdistys on rekrytoinut kaksi uutta vakituista työntekijää: taiteellisen johtajan Susanna Airaksinen (4-vuotinen kausi 2 lisävuosioptiolla) sekä markkinointiviestinnän tekijän Minna Kommerin.

Vakinainen henkilökunta

Susanna Airaksinen, taiteellinen johtaja (1.11.23 alkaen)
Rosa Frauenknecht, tuottaja (opintovapaalla)
Taavi Hasunen, teatteriteknikko, av-sisältösuunnittelija
Kaisa Karkkonen, vastaava tuottaja
Minna Kommeri, markkinointiviestinnän tekijä (1.8.23 alkaen)
Lauri Maijala, teatterinjohtaja (31.10.23 saakka)
Juho Milonoff, näyttelijä (työvapaalla 1.8.–30.11.23)
Vilma Melasniemi, näyttelijä
Ella Mettänen, näyttelijä
Jani Rapo, tekniikko ja äänisuunnittelija
Niko Saarela, näyttelijä
Pauliina Saviranta, toimisto ja lipunmyynti
Tomi Suovankoski, valosuunnittelija (työvapaalla 19.11.2022–28.2.2023 sekä uudelleen 1.4.–30.9.2023 välillä)
Miiko Toiviainen, näyttelijä (31.5.23 saakka)
Laura Ulmanen, siivooja ja pukuhuoltaja
Jere Vartiainen, näyttämötekniikko, tekniikan työnjohtaja
Janne Vasama, lavastussuunnittelija (1.10.23 alkaen)
Lotta Vaulo, toiminnanjohtaja

Määräaikainen henkilökunta

Saija Holm, viestintäsuunnittelija (31.5.2023 saakka)
Tiiu Poikonen, tuotantojärjestäjä
Laura Walden, valoteknikko (31.5.2023 saakka)

Yleisötyötiimi (osa-aikainen)

Taidepedagogit Jenni Bergius, Maaretta Riionheimo ja Rosa-Maria Perä

Aulapalvelut ja kahvio

Vita Edwards
Daniela Heimsch
Kirsikka Hynönen
Tiina Jalonen
Arnas Laurla
Inka Maijala
Tiina Romppainen
Velma Tiusanen
Stella Tomasek
Veikko Tuomainen
Laura Walden

Siviilipalvelushenkilöt

Amos Munive
Nicolas Gosalvez

Työsuojeluorganisaatio

KOM-teatterin työsuojeluvaltuutettuna toimi Laura Ulmanen ja työsuojelutaravaltuutettuna Kaisa Karkkonen. Työsuojelupäällikkönä toimi Taavi Hasunen. Ensemblen näyttelijät valitsivat keskuudestaan luottamushenkilöksi Vilma Melasniemen.

9. TOIMITILAT

Teatteritilat ja toimistotilat on vuokrattu As. Oy Joukolalta osoitteessa Kapteeninkatu 26, Helsinki. Teatterin varasto ja yhteispukuvarasto Rekki toimivat osoitteessa Pihlajatie 47–49. Tilojen vuokrasopimus on KOM-teatterin nimissä, varaston vuokra jaettiin KOM-teatterin, Q-teatterin sekä pukusuunnittelijoiden Niina Pasasen ja Riitta-Maria Vehmanin kesken. Teatteriyhdistys Viirus ry:ltä on vuokrattu ns. pajatila (metalli, puu) lavastusrakentamista varten. Yhdistys kartoittaa tällä hetkellä vaihtoehtoja tulevaisuuden toimitilatarpeisiin liittyen. Näihin voi liittyä toiminnan siirtyminen tulevaisuudessa toisiin toimitiloihin.

